

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2020-1-HU01-KA202-078848

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
UNIVERSITY

Bükki Eszter és Prof. Dr. Győri János
Lesson Study for VET

Az LS4VET project keretében kidolgozott LS4VET-Modell
gyakorlati kipróbálásának tapasztalatai

BME Műszaki Pedagógia Tanszék, Szakképzés-pedagógiai Kutatócsoport, 2023. 05. 31.

Az LS4VET-modell kipróbálása – Az LS4VET képzések keretében

- A közösen kifejlesztett kurrikulum és a 3 kötelező + 2 választható modulból álló e-learning tananyag adaptálása a helyi körülményekhez és igényekhez a 2022 tavaszán végzett képzés-pilot (3-3 tanár a partneriskolákból) eredményei alapján.
- Résztvevők toborzása Multiplier events-eken.
- LS4VET képzések a 4 partnerországban (2022. október – 2023. május) -

Modul	Időtartam (hét)	Kredit-érték
1. LS4VET munkaterv – Fókuszban a tervezés (LS ciklus 1.-2. lépése)	2	1
2. LS4VET végrehajtás – fókuszban a megvalósítás	6	1
3. LS4VET reflexió és disszemináció – Fókuszban a továbblépés	3	1
4. LS4VET hatás – Fókuszban az iskola és a vezetés	3	1
5. 21. századi tanítási módszerek – Fókuszban a digitális eszközök	3	1

Az LS4VET képzés adaptációi

- AU: -
- HU: 1. modul időtartam kiterjesztése 5 hétre, a 3. modul fenntarthatósághoz kapcsolódó részeinek átszerkesztése a 4. modulba, 3. modulba az eseteírás mint feladat integrálása (egyéni és csoportreflexió, disszemináció), tananyag továbbfejlesztése, részletes tanulási útmutatók készítése
- MT: az 1. modul önálló tanulás (egy bevezető online megbeszélés a ttorral), a 2. modul tutor által vezetett, feladatok és értékelés átalakítása, új sablonok és útmutatók
- NL: facilitátorok szerepének erősítése, egyik csoportot egy tapasztalt tanárképző facilitálta, aki további tananyagot is fejlesztett (ppt-eket, feladatokat)

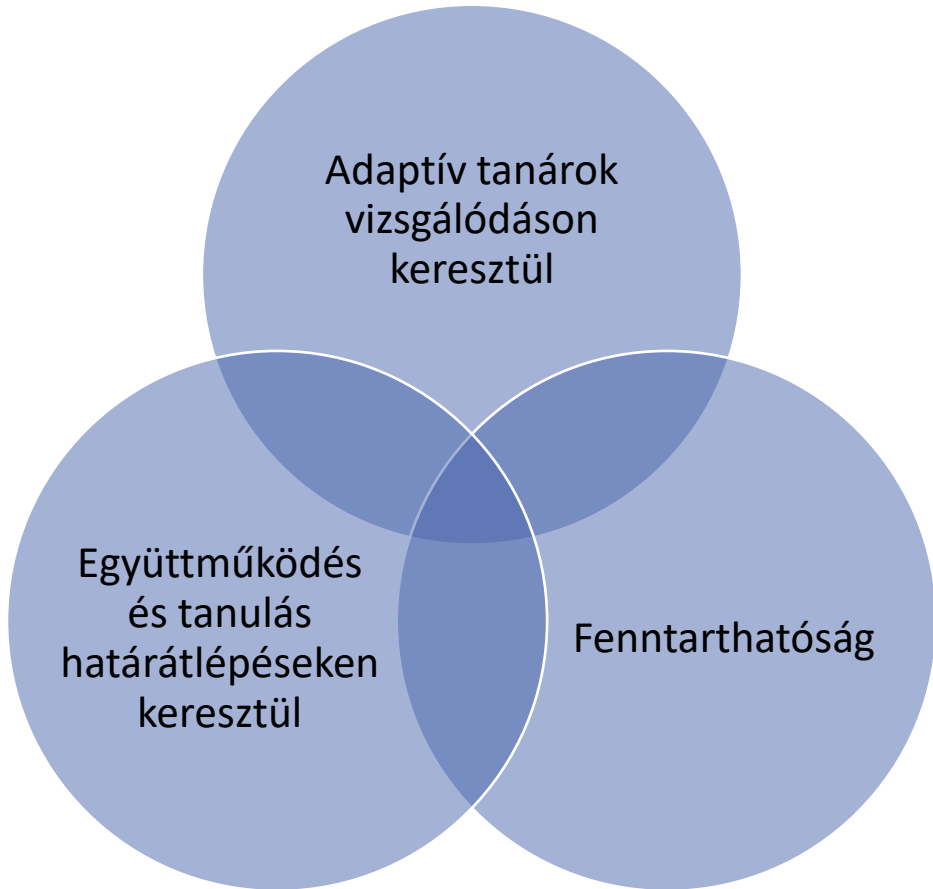
Az LS4VET képzések implementációja

AU

Az LS4VET csoportok

AU

Az LS4VET-modell gyakorlati megvalósításának tapasztalatai

Az LS4VET-model három fő célja:

- 1. Adaptív oktatók fejlesztése a tanítási gyakorlat vizsgálatán keresztül:** cél a váratlan és újszerű, nem-rutin helyzetek kezelésére való képesség kialakítása, melyhez elengedhetetlen a tanítási gyakorlat elemzéséhez és fejlesztéséhez szükséges képességek fejlesztése
- 2. Tudásterületi határátlépéseken alapuló együttműködés és tanulás:** cél az összes érdekelt fél (tanulók, oktatók, LS facilitátorok, külső szakértők, gazdasági szakemberek) bevonásával az együttműködésből és az eltérő gyakorlatok megismeréséből való tanulás; az LS4VET-csoport mindig tartalmaz szakmai gyakorlati oktatót
- 3. Fenntarthatóság:** végső cél, hogy az LS4VET fenntartható folyamattá váljon az intézményen belül és esetleg azon kívül is, ezért a modell kitér azokra a szempontokra, amelyek elősegítik ezt

(1) Az LS4VET-csoportok által választott kutatási célok I.

- Mind a négy országban a kutatási **témaválasztás kiindulópontja** (amint az LS-ben szokásos) egy olyan kérdés, ami a tanárok/tanulók számára problémát jelent a tanítás-tanulás folyamatában.
- De az **egyik fő nehézséget** jelentette az LS tekintetében és a heterogén csoportok minden tagja számára megfelelő kutatási téma kiválasztása – ez több körös folyamat volt, a facilitátorok/e-tutorok támogatásával, Ausztriában az ME-n megvalósított interaktív workshopon.
- A **leggyakoribb** – Máltán egyedüli – fő téma a szakma-specifikus kognitív készségek gyakorlati készségekhez kapcsolása, az elmélet-gyakorlat „szakadék” áthidalása, továbbá a hatékony csoportmunka és a tanulói figyelem/aktív tanulás fenntartása voltak.

(1) Az LS4VET-csoportok által választott kutatási célok II.

- A tantárgy szerinti csoport-heterogenitás befolyásolta a témaválasztást, de a hatás nem közvetlen:
 - AU: mind a 8 csoport heterogén, mégis csak 1 választott általános témát (hatékony csoportmunka), bár a **7 tantárgy-specifikusból 3 könnyebben értelmezhető/átvihető** más tantárgyak tekintetében is (pl. hogyan lehet jobban megtanítani a technikai nyelvezetet); 4 csoport témája szakmai tárgy-fókuszú, a többi közismereti (matek)
 - HU: mind a 7 csoport heterogén, ebből **5 általános témát** választott (szakmai tantárgy esetén is)
 - MT: mind a 6 csoport homogén és **mindegyik a szakmai elmélet és gyakorlat áthidalásával** foglalkozott
 - NL: mind a 3 csoport heterogén és **mind általánosabb, transzferálható** témát választottak (szakmai elmélet és gyakorlat összekötése, aktív tanulás)

A magyar LS4VET- csoportok kutatási témái

Tantárgy	A kutatási óra témája	Kutatási téma
Elektronika gyakorlat	Elektromos hálózatok építése	Az elméleti ismeretek alkalmazása a gyakorlatban
Angol nyelv		Hatékony csoportösszetétel a csoportmunkához szükséges attitűdök és puha készségek fejlesztése érdekében
IKT projektmunka	Osztálykirándulás programjának megtervezése és a kapcsolódó weboldal kialakítása	Sajátos nevelési igényű tanulók megfigyelése és fejlesztése csoportmunkában
Digitális kultúra	Szakmai önéletrajz írása álláshirdetésre való jelentkezéshez	A tanulók figyelmének fenntartása
Pincér gyakorlat	Menükészítés egy nyersanyagkosár alapján	A tanulók felkészítése az új típusú gyakorlati vizsgafeladatra
Kozmetikus gyakorlat	Kommunikáció az állásinterjún	A tanulók állásinterjún szükséges asszertív kommunikációs készségeinek fejlesztése
Szépészet ágazat alapozó tárgy	Ókori hajviseletek	A tanulók szövegértésének javítása
Mikroszaporítás (labor, kertészet)	A tápanyagoldódás kiszámítása	A tanulók tanulási motivációjának és a szakmai számítások megértésének javítása

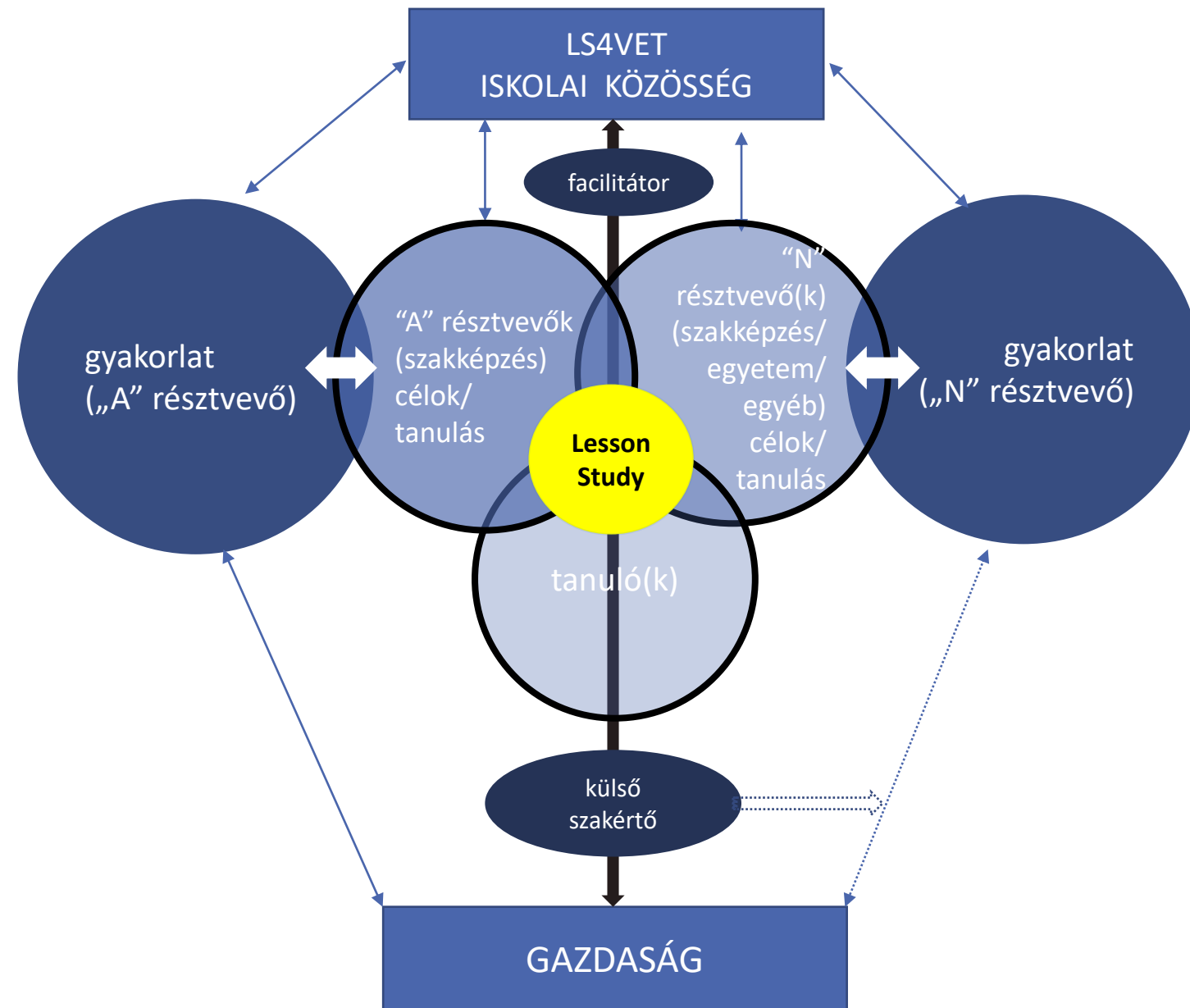
(1) Az LS megvalósításához szükséges készségek

- Gyakran hiányzó óratervezési, megfigyelési és reflexiós készségek.
- Facilitátorok meghatározó szerepe - az LS és az LS4VET képzés során egyaránt.

Határátlépések – négyféle tanulási mechanizmus

(Gulikers & Oonk, 2019, Akkerman & Bakker, 2011 alapján)

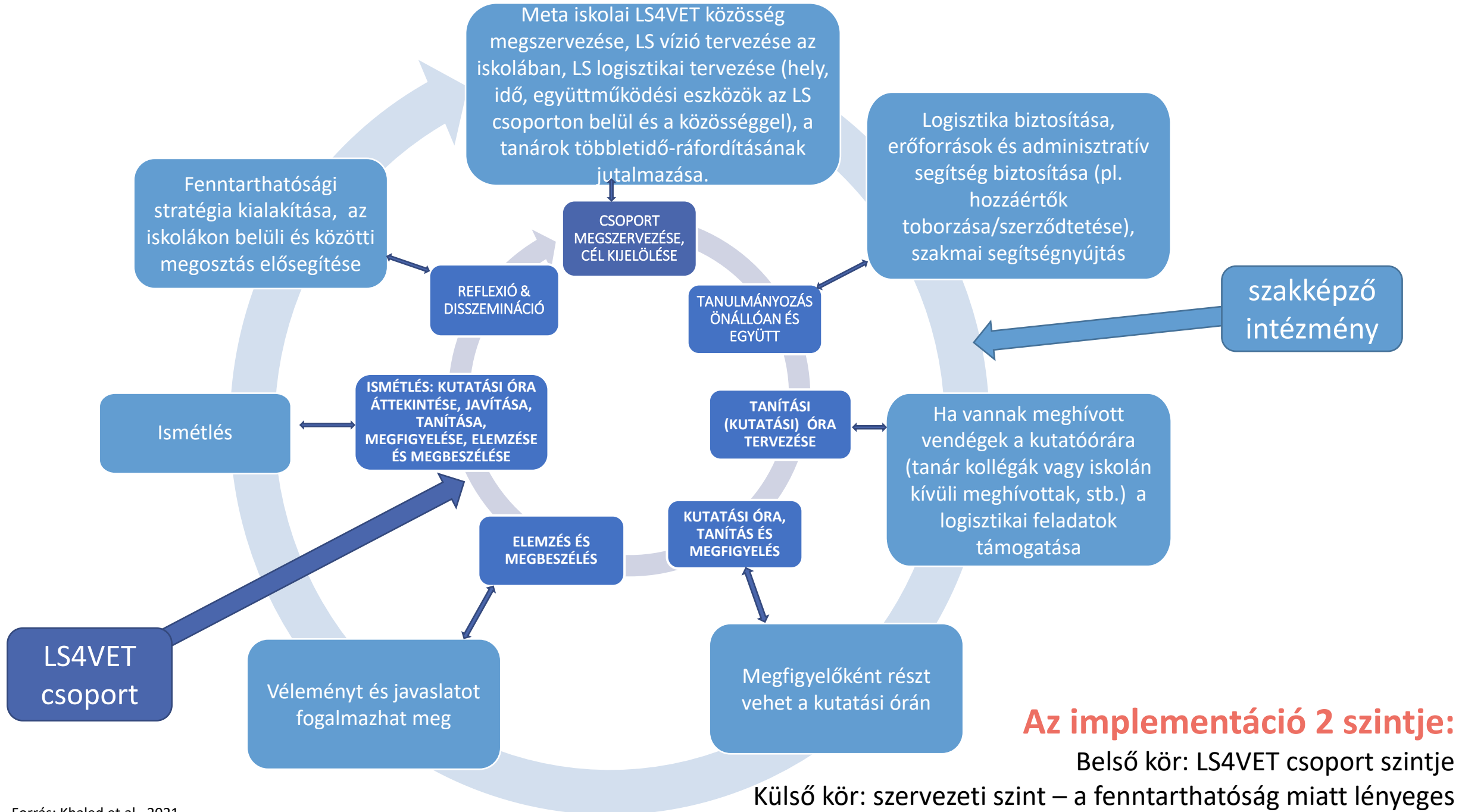
- *azonosulás*: saját és mások alapvető identitásának megkérdőjelezése, a saját gyakorlat, szakértelem és a másokhoz való viszony, más perspektívák tudatosítása
- *koordináció*: az eredményes együttműködés hatékony módjai
- *reflektálás*: a perspektíva szélesítése a perspektívák kialakításával és átvételével, valamint egymástól való tanulás
- *átalakulás*: a gyakorlat megváltoztatása, valami új dolog végzése, új gyakorlatok vagy megoldások közös létrehozása

(2) Együttműködés és tanulás határátlépéseken keresztül

- Az LS4VET csoportok **heterogenitása** 3 partnerországban egyszerre jelentett kihívást és fontos tanulási lehetőséget.
- A heterogenitás **befolyásolhatta a témaválasztást**, de a legtöbb csoport arról számolt be, hogy jól, hatékonyan tudtak **együtt dolgozni**, egy bizonyos tantárgy óráját közösen tervezni a más tantárgyat tanító kollégáikkal – a máltaiak esetében azonban ennek nehézsége volt a nagymértékű lemorzsolódás egyik oka, Ausztriában pedig a tervezési folyamatot alapvetően azok vezették, akiknek a tantárgyában valósították meg a kutatási órát.
- A legtöbb résztvevő **inspirálónak és termékenynek** érezte az iskolán belüli határátlépéseket, többen most először dolgoztak együtt szakmai feladaton közismereti/szakmai kollégával: új perspektíva, saját gyakorlatra reflektálás, együttműködési készségek javítása, csoportkohézió erősítése.
- A legtöbb csoport konzultált **külső szakértővel** a neveléstudomány területéről (ez sokszor a facilitátor/e-tutor volt), de a gazdaság szakembereinek bevonása soknak jelentett problémát, a legtöbb esetben az iskolában és gazdaságban is dolgozó kollégát vonták be vagy a csoport tagja maga volt ilyen szakember.

(3) Fenntarthatóság

- A fenntarthatóság **különböző értelmezései:**
 - A projektben résztvevők később is csinálnak-e LS-t egyedül
 - Bevezetik-e az LS-t intézményi szinten, részévé válik-e az iskola fejlesztési kultúrájának
 - Kap-e rendszerszintű támogatást, illetve országos szintű promóciót az LS4VET
- **Fő kihívások** mindenütt: időhiány, leterheltség, időpontegyeztetés - további kollégák bevonása: motiváció
- **Eltérő tapasztalatok** a négy partnerországban:
 - AU: a képzés tapasztalatainak értékelése alapján bekerülhet a PH NÖ szakmai tanárképzési programjába
 - HU: 4 iskola készített LS4VET stratégiát a 4. modul keretében, 3 csoport résztvevői expliciten megfogalmazták a folytatási szándékukat, de a fenntarthatóság alapvető korlátja lehet a nem formális tanulás kreditálhatóságának a hiánya
 - MT: 2 csoport gondolkodik a folytatáson, a partneriskola az új szakmai tanárok indukciójában alkalmazná és a partneregyetemmel együtt, már a pilot alatt létrejött egyfajta iskolai LS4VET közösségben gondolkodik az intézményi fenntarthatóságon
 - NL: a résztvevő tanárok nagyon lelkesek és kollégáikat is ösztönzik a kipróbálásra, a pilotban résztvevők facilitátorként dolgoznak és ösztől újabb csoportokat indítanak, az intézményi(iskolai) tanárfejlesztési kutatócsoport is keresi a folytatás lehetőségeit

Néhány idézet a magyar esetleírások reflexióiból

"Számomra ez a projekt eddig a tudatosság és a tervezés terén nyújtotta a legnagyobb pluszt, hiszen nemcsak a megfigyelt órát tartó kolléga óravezetését stb. kellett megfigyelnem analitikus pontossággal, de **egyúttal saját jó vagy kevésbé jó gyakorlataimnak is tükröt kellett állítanom.** Emellett az **elméleti háttér újrafelfedezésével** a tanulási folyamatok természetére is mélyebb rálátásom lett, melyet a gyakorlatban, azaz a tanítás során is hasznosítani fogok."

"Iskola vezetőként léptem be az Ls4Vet projektbe és kerültem kapcsolatba a tanórakutatással. Ebből a szemszögből nézve úgy látom, hogy ez (is) egy olyan módszer, amelyben a tanárok együttműködése a legfontosabb. Ez a szempont teljesen összecseng azzal, amit a nevelésről gondolunk, gondolnunk kell, vagyis a közös fellépés és a példaadás. **Nem mellesleg a tanóra kutatás a szakképzésben előtérbe helyezett módszereket, a projektszemléletet, a transzverzális készségek fejlesztését vonja be a pedagógiai tervezésbe.** Ezt tapasztaltam meg a gyakorlatban, a kutatási óra tervezésétől az órát követő elemzésig."

„Személyes benyomásaim szerint kifejezetten hasznos volt, hogy **egy teljesen más szemléletet igénylő tanórába is bepillantást nyerhettem,** ahol a „hagyományos” tanórákkal összehasonlítva teljesen új körülmények között kell elvégezni az oktatómunkát, teljesen más jellegű feladatokat kell a tanulóknak megoldaniuk.”

„Két okból is örülök, hogy ebbe a projektbe kerültem.

1. Az elméleti okfejtések időnként nagyon "steril"-nek tűnnek, sokat kell rajta gondolkodni, hogy a gyakorlatban megvalósíthatónak tűnjön. Itt több oktató tudásának segítségével ezt látjuk megvalósulni, ráadásul **igazi brainstorming** segítségével. **A tantárgyköziség hab a tortán.**

2. **Szívesen bemegyek más órájára, mindig lehet ott tanulni valamit:** Egy váratlan helyzet pedagógiai megoldását, egy módszert, egy szókapcsolatot, egy mondatot, egy kifejezést ami később hasznosítható.”

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
UNIVERSITY

Köszönöm a figyelmet!

Bükki Eszter
tudományos segédmunkatárs,
LS4VET projektkoordinátor
ELTE PPK Neveléstudományi Intézet
bukki.eszter@ppk.elte.hu